

نام و نام خانوادگی: بشری سادات میرقادری	مقطع تحصیلی: دکتری
رشته و گرایش: زبان و ادبیات عربی	دانشکده: زبانهای خارجی، دانشگاه اصفهان
استاد راهنما: دکتر حمید احمدیان	تاریخ دفاع: 1393/12/4

شگردهای تمرکززدایی در کتاب‌های داستانی – تصویری منتخب (گروه‌های سنی الف و ب) بررسی تطبیقی عربی و فارسی

هدف پژوهش حاضر، شناسایی و بررسی شگردهایی است که در داستان‌های تصویری، با بهره‌گیری از ظرفیت‌های زبانی، ادبی و هنری، موجب تمرکززدایی مخاطب شده و ذوق ادبی و درک هنری و خلاقیت وی را در ادبیات ارتقا می‌بخشند. برای دستیابی به این هدف، نخست، شگردهای تمرکززدایی کشف شده براساس معیارهای نقد متن، تصویر، و همبستگی متن و تصویر، نظام‌مند شدند؛ و طرح‌واره‌ای از مسیر تحقق پژوهش شکل گرفت. در ادامه، براساس این طرح‌واره، داستان‌های تصویری مورد واکاوی قرار گرفتند. پس از آن و طی ژرف‌کاوی‌های صورت گرفته، شگردهای جدیدی براساس معیارهای گنجانده نشده در طرح‌واره، کشف شده و به بنای این طرح افزوده شد. در پایان تلاش شد میزان بهره‌بری شگردهای تمرکززدا از ظرفیت‌های زبانی و ادبی بررسی شود. این پژوهش دریافت که نویسندگان فارسی و عربی در به کارگیری شگردهای تمرکززدایی بیش از پرداختن به ویژگی‌های زبانی و ادبی، به ویژگی‌های ذهنی و بصری توجه می‌کنند. در حقیقت پرداختن به ظرفیت‌های شگفت‌انگیز ادبیات و زبان در تقویت مهارت تمرکززدایی تا حدی مغفول مانده است. با وجود این، نویسندگان تلاش‌هایی در به کارگیری ظرفیت‌های زبانی و ادبی در تقویت ویژگی تمرکززدایی داشته‌اند که معرفی و بازشناسی این شگردها در پژوهش حاضر، موجب تقویت و توجه افزون نویسندگان به بهره‌گیری از آن‌ها می‌گردد. برخی از این شگردها عبارتند از: تک‌گویی، همانندی لفظی (جناس و سجع)، تأکید، ضربه‌هنگ، تکرار، کارکرد تشبیه، طرد و عکس، ایهام تناسب و تمثیل. رویکرد ادبی و زبانی به ویژگی تمرکززدایی در کتاب‌های فارسی بیش از کتاب‌های عربی مشاهده شد.

کلید واژه‌ها: تمرکززدایی، کتاب‌های داستانی تصویری، ادبیات کودک، بررسی تطبیقی فارسی و عربی.